

เกษตรกรเป็นอาชีพที่มีอันตรายและเสี่ยงสูงต่อการได้รับบาดเจ็บที่เกี่ยวเนื่องจากการทำงาน พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยลดการบาดเจ็บที่เกี่ยวเนื่องจากการทำงาน การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอัตราการบาดเจ็บที่เกี่ยวเนื่องจากการทำงานและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของเกษตรกร กลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกร ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 196 คน รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ข้อมูลส่วนบุคคล การบาดเจ็บที่เกี่ยวเนื่องจากการทำงาน และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน แบบสัมภาษณ์ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.90 ทดสอบความเชื่อมั่น ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ในส่วนของพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานทั้งโดยรวมและรายด้านในระดับที่ยอมรับได้ (0.71-0.82) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่าในช่วง 1 ปีที่ผ่านมาอัตราการบาดเจ็บที่เกี่ยวเนื่องจากการทำงานของเกษตรกรพบ ร้อยละ 100 โดยการบาดเจ็บเกิดขึ้นในขั้นตอนการเก็บเกี่ยวและขั้นตอนการดูแลรักษา (ร้อยละ 46.10 และร้อยละ 36.05 ตามลำดับ) สาเหตุการบาดเจ็บเกิดจากฝุ่นข้าวหรือถั่วเหลืองเข้าตา ร้อยละ 24.15 เครื่องมือเครื่องจักร ตัด บาดหรือกระแทก ร้อยละ 21.61 ลักษณะการบาดเจ็บจะเป็นการระคายเคืองตา (ร้อยละ 31.52) บาดแผลจากของมีคม (ร้อยละ 22.10) ส่วนอวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บ ได้แก่ ตา (ร้อยละ 32.01) นิ้วมือ (ร้อยละ 21.02) และมือ (ร้อยละ 14.09) สำหรับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมความปลอดภัยโดยรวมในระดับปานกลาง ร้อยละ 65.82 และในระดับสูงเพียง ร้อยละ 19.39 แต่พฤติกรรมความปลอดภัยรายด้าน คือ การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล และการใช้เครื่องมือเครื่องจักรอย่างถูกวิธีในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 68.37 และ 16.84 ตามลำดับ

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า พยาบาลอาชีวอนามัยรวมทั้งทีมสุขภาพที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญต่อการป้องกันการเกิดการบาดเจ็บที่เกี่ยวเนื่องจากการทำงาน ส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญของพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน โดยเฉพาะการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล และการใช้เครื่องมือเครื่องจักรอย่างถูกวิธี ตลอดจนดำเนินการเฝ้าระวังการบาดเจ็บที่เกี่ยวเนื่องจากการทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

Farming is recognized as a hazardous occupation with high risk for work related injuries. Work safety behaviors are accepted as an important factor for reducing work related injuries. The main purpose of this descriptive study was to examine the rate of work related injuries and work safety behaviors among farmers. The sample was 196 farmers residing in Measariang sub district, Measariang district, Mea Hong Son province. Data collection was conducted during January to February 2009. The research instrument was an interview form developed by the researcher based on a literature review, consisting of three main parts: personal data, work related injuries, and work safety behaviors. A panel of experts confirmed the content validity of the instrument, with its index was 0.90. Reliability was also tested using Cronbach's alpha coefficient and its value for either total or each aspect of work safety behaviors was at an acceptable level (0.71-0.82). Data analysis was performed using descriptive statistics.

The main results revealed that during the past one year, the work related injuries rate of the sample was 100%. These injuries occurred during harvesting and crop maintaining processes (46.10% and 36.05% respectively). The injury causation included rice or soybean dust blowing into eyes (24.15%) and being cut or hit by farming tools or machines (21.61%). Common injuries were eyes irritation (31.52%) and cut wounds (22.10%). The most injured body parts were eyes (32.01%), fingers (21.02%), and hands (14.09%). Concerning work safety behaviors, it was found that the study sample had total work safety behaviors at a moderate level (65.82%) and at a high level (19.39%). Each aspect of work safety behavior, however, using personal protective equipment and appropriate farming tools or machines was found at a low level (68.37% and 16.84% respectively).

The findings of this study indicate that occupational health nurses and other related health teams should place great importance on preventing work related injuries. Raising awareness of safe work behaviors among farmers should be addressed, in particular using personal protective equipment and appropriate farming tools or machines. Further, surveillance for work related injuries should apply systematically and continuously.